

- Abraido-Lanza, A. F., VÉsquez, E., Echeverria, S. E. (2004). Religious and other forms of coping among Latinos with arthritis. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 72(1), 91H102. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.72.1.91>
- Afeltowicz, Z. (1996). Stan psychiczny chorych dializowanych. W: B. Rutkowski (red.), *Dializoterapia w codziennej praktyce* (s. 474H481). Gdańsk: MAKmed.
- Antonovsky, A. (1979). *Health, stress and coping*. San Francisco: Jossey H Baass.
- Antonovsky, A. (1984). The sense of coherence as a determinant of health. W: J. D. Matarazzo, N. Miller (red.), *Behavioral health: a handbook of health enhancement and disease prevention* (s. 491H510). New York: Wiley.
- Antonovsky, A. (1987). *Unraveling the mystery of health*. San Francisco: Jossey H Bass.
- Antonovsky, A. (1995). *Rozwikłanie tajemnicy zdrowia. Jak radzić sobie ze stresem i nie zachorować*. Warszawa: Fundacja Instytutu Psychiatrii i Neurologii.
- Aspinwall, L. G., Taylor, S. E. (1997). A stitch in time: Self-regulation and proactive coping. *Psychological Bulletin*, 121(3), 417H436. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.121.3.417>
- Bacon, F. (1955). *Novum Organon*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change. *Psychological Review*, 84, 191H215. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.84.2.191>
- Bandura, A. (1977/2007). *Teoria społecznego uczenia się*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York, NY, US: W. H. Freeman, Henry Holt & Co.
- Bańka, J. (1990). Epistemologia jako odkrycie aktualnego momentu prawdy. Próba neosemantyzacji klasycznej definicji prawdy w recentywizmie. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- Bańka, J. (1991). *Metafizyka zdarzeń. Recentywizm i henadologia*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- Bargiel-Matusiewicz, K. (2006). Psychological influence on the psychical state of hemodialysis patients. *Journal of Physiology and Pharmacology*, 57, 33H38.
- Bargiel-Matusiewicz K. (2011). *Proces radzenia sobie z chronicznym stresem związanym z chorobą somatyczną. Możliwość zastosowania interwencji psychologicznej. Raport z Grantu MNiSW: N N106 069935*, Warszawa: Uniwersytet Warszawski, Wydział Psychologii.
- Bargiel-Matusiewicz, K., Duława J. (2005). Profilaktyka zaburzeń depresyjnych u chorych dializowanych. *Annales Academiae Medicae Silesiensis*, 59, 328H331.
- Bargiel-Matusiewicz, K., Kroemeke, A., Polańska, K. (2013). The relationship between neuroticism, coping styles and emotions in women with Mayer-Rokitansky-Kbster-Hauser syndrome: A moderated mediation analysis. *Polish Psychological Bulletin*, 44, 1H8. <https://doi.org/10.2478/ppb-2013-0001>
- Bargiel-Matusiewicz, K., Sabat, D. (2005). Psychospołeczne aspekty zatrudnienia osób przewlekle chorych somatycznie. *Studium Vilnese*, 4, 32H36.

- Bargiel-Matusiewicz, K., Sobota, A., Wilczyńska, A. (2010). Self-evaluation in dialysis patients. *European Journal of Medical Research*, 15, Suppl. 2, 7H9.
- Bargiel-Matusiewicz, K., Trzcieńska-Green, A., Kielan, K. (2005). Cognitive appraisal and strategies of coping applied in an exam situation. *Archives of Psychiatry and Psychotherapy*, 7, 33H38.
- Bargiel-Matusiewicz, K., Trzcieńska-Green, A., Kozłowska, A. (2011). The influence of psychological intervention on cognitive appraisal and level of anxiety in dialysis patients: a pilot study. *The Open Nutraceuticals Journal*, 4, 61H64. <https://doi.org/10.2174/1876396001104010061>
- Bargiel-Matusiewicz, K., Trzcieńska-Green, A., Krupa, A., Kielan, K. (2004). Ocena poznawcza a efektywność funkcjonowania w sytuacji egzaminu. *Sztuka Leczenia*, 10, 39H44.
- Barker, P. (1985). *Using metaphors in psychotherapy*. New York: Brunner/Mazel.
- Barnett, T., Li Yoong, T., Pinikahana, J., Si-Yen, T. (2008). Fluid compliance among patients having hemodialysis: Can an educational programme make a difference? *Journal of Advanced Nursing*; 61(3), 300H306. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04528.x>
- Bauer, J. J., McAdams, D. P., Sakaeda, A. R. (2005). Interpreting the good life: growth memories in the lives of mature, happy people. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1, 203H217. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.88.1.203>
- Baumaister, R. F. (2004). Wyczerpywanie się ego i funkcja wykonawcza Ja. W: A. Tesser, R. B. Felson, J. M. Suls (red.), *Ja i tożsamość* (s. 18H42). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Baumaister, R. F., Vohs, K. D. (2002). The pursuit of meaningfulness in life. W: C. R. Snyder, S. J. Lopez (red.), *Handbook of positive psychology* (s. 608H618). New York: Oxford University Press.
- Baumaister, R. F., Vohs, K. D. (2003). Self-regulation and the executive functions of the self. W: M. R. Leary, J. P. Tangney (red.), *Handbook of self and the identity* (s. 197H217). New York: The Guilford Press.
- Beck, A. T. (1967). *Depression: Clinical, Experimental, and Theoretical Aspects*. New York: Harper and Row.
- Beck, A.T. (1976). *Cognitive Therapy and the Emotional Disorders*. New York: New American Library.
- Beck, A.T. (1993). Cognitive therapy: past, present, and future. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 61, 194H198. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.61.2.194>
- Beck, A.T., Clark, D.A. (1988). Anxiety and depression: An information processing perspective. *Anxiety Research: An International Journal*, 1, 23H36. <https://doi.org/10.1080/10615808808248218>
- Beck, A. T., Freeman, A., Davis, D. D. (2004). *Terapia poznawcza zaburzeń osobowości*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego
- Bereza, B. (2005). Psychospołeczne aspekty doświadczania własnej choroby u osób z przewlekłą niewydolnością nerek. W: S. Steuden, M. Ledwocha (red.), *Wybrane zagadnienia z psychologii klinicznej i osobowości* (t. VIII, s. 15H38). Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.
- Bereza, B. (2007). Źródła niepokoju pacjentów długotrwale hemodializowanych. *Psychiatria w Praktyce Ogólnolekarskiej*, 7(1), 8H14.

- Bereza, B. (2009). Doświadczanie własnej choroby przez pacjentów dializowanych. Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL.
- Bishop, G.D. (2000). Psychologia zdrowia: Zintegrowany umysł i ciało. Wrocław: Wydawnictwo Astrum.
- Bishop, S. R., Lau, M., Shapiro, S., Carlson, L., Anderson, N. D., Carmody, J. Segal, Z. V., Abbey, S., Speca, M., Velting, D., Devins, G. (2004). Mindfulness: A proposed operational definition. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 11(3), 230H241. <https://doi.org/10.1093/clipsy.bph077>
- Blakemore, C., Greenfield, S. (1987). *Mindwaves: Thoughts on intelligence, identity and consciousness*. New York: Blackwell.
- Bouchard, G. (2003). Cognitive appraisals, neuroticism, and openness as correlates of coping strategies: An integrative model of adaptation to marital difficulties. *Canadian Journal of Behavioural Science*, 35, 1H12. <https://doi.org/10.1037/h0087181>
- Bouchard, G., Guillemette, A., Landry-Léger, N. (2004). Situational and dispositional coping: An examination of their relation to personality, cognitive appraisals, and psychological distress. *European Journal of Personality*, 18(3), 221H238. <https://doi.org/10.1002/per.512>
- Bouchard, G., Sabourin, S., Lussier, Y., Wright, J., Richer, C. (1997). Testing the theoretical models underlying the Ways of Coping Questionnaire with couples. *Journal of Marriage and the Family*, 59, 409H418. <https://doi.org/10.2307/353479>
- Bower, J. E., Kemeny, M. E., Taylor, S. E., Fahey, J. L. (1988). Cognitive processing, discovery of meaning, CD4 decline, and AIDS-related mortality among bereaved HIV-seropositive men. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 66(6), 979H986. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.66.6.979>
- Bradburn, N. M. (1969). *The structure of psychological well-being*. Chicago: Aldine. <https://doi.org/10.1037/t10756-000>
- Brown, K. W., Ryan, R. M. (2003). The benefits of being present: Mindfulness and its role in psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(4), 822H848. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.84.4.822>
- Brownbridge, G., Fielding, D. M. (1994). Psychosocial adjustment and adherence to dialysis treatment regimes. *Pediatric Nephrology*, 8, 744H749. <https://doi.org/10.1007/BF00869109>
- Byrne, B. M. (2010). *Structural equation modeling with AMOS 2 basic concepts, applications, and programming*. New York, London: Routledge, Taylor and Francis group LLC.
- Caplan, G. (1964). *Principles of preventive psychiatry*. New York: Basic Books.
- Carver, Ch. S., Scheier, M. F., Weintraub, J. K. (1989). Assessing coping dispositions in a stressful transaction. *Journal of Personality and Social Psychology*, 66(1), 184H195. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.66.1.184>
- Chan, F., McMahon, B. T., Cheing, G., Rosenthal, D., Bezyaka, J. (2005). Drivers of workplace discrimination against people with disabilities: The utility of Attribution Theory. *Work*, 25, 77H88.
- Chang, E. C. (1998). Dispositional optimism and primary and secondary appraisal of a stressor: Controlling for confounding influences and relations to coping and psychological and physical adjustment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 1109H1120. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.74.4.1109>

- Cohen, S., Evans, G., Stokols, D., Krantz, D. (1986). Behavior, health, and environmental stress. New York: Plenum. <https://doi.org/10.1007/978-1-4757-9380-2>
- Cosette, S., Frasure-Smith, N., Lespérance, F. (2001). Clinical Implications of a Reduction in Psychological Distress on Cardiac Prognosis in Patients Participating in a Psychosocial Intervention Program. *Psychosomatic Medicine*, 63, 257H266. <https://doi.org/10.1097/00006842-200103000-00009>
- Costa, P. T., McCrae, R. R., Zonderman, A. B. (1987). Environmental and dispositional influence on well-being: Longitudinal follow-up of an American national sample. *British Journal of Psychology*, 78, 299H306. <https://doi.org/10.1111/j.2044-8295.1987.tb02248.x>
- Coyne, J. C., Aldwin, C., Lazarus, R. S. (1981). Depression and coping in stressful episodes. *Journal of Abnormal Psychology*, 90, 439H447. <https://doi.org/10.1037/0021-843X.90.5.439>
- Curtis, R., Groarke, A. M., Coughlan, R., Gsel, A. (2004). The influence of disease severity, perceived stress, social support and coping in patients with chronic illness: a 1 year follow up. *Psychology, Health & Medicine*, 9(4), 456H475. <https://doi.org/10.1080/1354850042000267058>
- Curwen, B., Palmer, S., Ruddell, P. (2006). *Poznawczo-behawioralna terapia krótkoterminowa*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Czapiński, J. (2001). Szczęście - złudzenie czy konieczność? Cebulowa teoria szczęścia w świetle nowych danych empirycznych. W: M. Kofta, T. Szustrowa (red.), *Złudzenia, które pozwalają żyć. Szkice ze społecznej psychologii osobowości* (s. 266H306). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Czapiński, J. (2005a). Czy szczęście popłaca? Dobrostan psychiczny jako przyczyna pomyślności życiowej. W: J. Czapiński (red.), *Psychologia pozytywna. Nauka o szczęściu, zdrowiu, sile i cnotach człowieka* (s. 235H254). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Czapiński, J. (2005b). Psychologiczne teorie szczęścia. W: J. Czapiński (red.), *Psychologia pozytywna. Nauka o szczęściu, zdrowiu, sile i cnotach człowieka* (s. 51H102). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Czapiński, J. (2005c). Spotkanie dwóch tradycji: hedonizmu i eudajmonizmu. W: J. Czapiński (red.), *Psychologia pozytywna. Nauka o szczęściu, zdrowiu, sile i cnotach człowieka* (s. 13H17). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Czapiński, J. (2007). Wprowadzenie do wydania polskiego. W: P. A. Linley, S. Joseph (red.), *Psychologia pozytywna w praktyce* (s. 15H18). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Davison, S., Jhangri, G. (2005). The impact of chronic pain on depression, sleep, and the desire to withdraw from dialysis in hemodialysis patients. *Journal of Pain and Symptom Management*, 30(5), 465H473. <https://doi.org/10.1016/j.jpainsymman.2005.05.013>
- Deci, E. L., Ryan, R. M. (2008). Self-determination theory: A macrotheory of human motivation, development, and health. *Canadian Psychology*, 49, 182H185. <https://doi.org/10.1037/a0012801>
- Descartes, R. (1958). *Medytacje o pierwszej filozofii*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Diener, E. (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 95, 542H575. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.95.3.542>
- Diener, E., Emmons, R. (1984). The independence of positive and negative affect. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47, 1105H1117. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.47.5.1105>

Diener, E., Lucas, R. E. (1999). Personality and subjective well-being. W: D. Kahneman, E. Diener, N. Schwarz (red.), Well-being: The foundations of hedonic psychology (s. 213H229). New York: Russell Sage Foundation.

Diener, E., Lucas, R.E., Oishi, S. (2005). Dobrostan psychiczny. Nauka o szczęściu i zadowoleniu z życia. W: J. Czapiński (red.), Psychologia pozytywna. Nauka o szczęściu, zdrowiu, sile i cnotach człowieka (s. 35H50). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Diener, E., Lucas, R. E., Scolon, C. N. (2006). Beyond the hedonic treadmill. Revising the adaptation theory of well-being. *American Psychologist*, 5, 305H314. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.61.4.305>

Diener, E., Sandvic, E., Pavot, W. (1991). Happiness in the frequency, not intensity, of positive versus negative affect. W: F. Strack, M. Argyle, N. Schwarz (red.), *The Social Psychology of Subjective Well-Being* (s. 119H139). New York: Pergamon, Elmsford.

Dobkin, P. L., Irving, J. A., Amar, S. (2012). For whom may participation in an Mindfulness-based stress reduction program be contraindicated. *Mindfulness*, 3(1), 44H50. <https://doi.org/10.1007/s12671-011-0079-9>

Doliński, D. (2000). Emocje, poznanie, zachowanie. W: J. Strelau (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki. T. 2* (s. 369H394). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Easterlin, R. A. (1995). Will raising the incomes of all increase the happiness of all? *Journal of Economic Behavior and Organization*, 27, 35H47. [https://doi.org/10.1016/0167-2681\(95\)00003-B](https://doi.org/10.1016/0167-2681(95)00003-B)

Easterlin, R. A. (1997). *Growth triumphant: The twenty-first in historical perspective*. Ann Arbor: University of Michigan Press. <https://doi.org/10.3998/mpub.14163>

Ellis, A. (1998). *Terapia krótkoterminowa*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Ellsworth, P. C., Scherer, K. R. (2003). Appraisal processes in emotion. W: R. J. Davidson, K. R. Scherer, H. H. Goldsmith (red.), *Handbook of affective science* (s. 572H595). New York NY: Oxford University Press.

Endler, N. S., Parker, J. D. A. (1990). Multidimensional assessment of coping: A critical evaluation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58, 844H854. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.5.844>

Epel, E. S., McEwen, B. S., Ickovics, J. R. (1998). Embodying psychological thriving: Physical thriving in response to stress. *Journal of Social Issues*, 54, 301H322. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4560.1998.tb01220.x>

Erickson, B. A. (1994). *Ericksonian therapy demystified: A straightforward approach*. W: J. K. Zeig (red.), *Ericksonian methods: The essence of the story* (s. 147H162). Philadelphia, PA, US: Brunner/Mazel.

Everest, K. D., Brantley, J., Sletten, C., Jones, G. N., McKnight, G. T. (1995). The relation of stress and depression to interdialytic weight gain in hemodialysis patients. *Behavioral Medicine*, 21, 25H30. <https://doi.org/10.1080/08964289.1995.9933739>

Falkowski, A. (2000). Spostrzeżenie jako mechanizm tworzenia doświadczenia za pomocą zmysłów. W: J. Strelau (red.) *Psychologia. Podręcznik akademicki. T. 2* (s. 25H55). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

- Feldman Barrett, L., Russell, J. A. (1998). Independence and bipolarity in the structure of affect. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 967H983. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.74.4.967>
- Finkel, N. J. (1974). Stress and traumas: An attempt at categorization. *American Journal of Community Psychology*, 2, 265H273. <https://doi.org/10.1007/BF00880847>
- Finkel, N. J. (1975). Stress, traumas and trauma resolution. *American Journal of Community Psychology*, 3, 173H178. <https://doi.org/10.1007/BF00877792>
- Folkman, S. (1992). Making the case for coping. W: B. N. Carpenter (red.), *Personal coping: Theory, research and application* (s. 31H46). Westport, CT, US: Praeger Publishers/Greenwood Publishing Group.
- Folkman, S. (1997). Positive psychological states and coping with severe stress. *Social Science and Medicine*, 45, 1207H1221. [https://doi.org/10.1016/S0277-9536\(97\)00040-3](https://doi.org/10.1016/S0277-9536(97)00040-3)
- Folkman, S. (2009). Questions, answers, issues, and next steps in stress and coping research. *European Psychologist*, 14, 72H77. <https://doi.org/10.1027/1016-9040.14.1.72>
- Folkman, S., Lazarus, R. (1985). If it changes it must be a process: Study of emotion and coping during three stages of a college examination. *Journal of Personality and Social Psychology*, 48, 150H170. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.48.1.150>
- Folkman, S., Lazarus, R. S. (1988). *Ways of Coping Questionnaire: Research edition*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press. <https://doi.org/10.1037/t06501-000>
- Folkman, S., Moskowitz, J. T. (2000). Stress, positive emotion and coping. *Current Directions in Psychological Science*, 9 (4), 115H118. <https://doi.org/10.1111/1467-8721.00073>
- Folkman, S., Moskowitz, J. T. (2004). Coping: Pitfalls and promise. *Annual Review of Psychology*, 55, 745H774. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.55.090902.141456>
- Folkman, S., Moskowitz, J. T. (2006). Positive affect and meaning-focused coping during significant psychological stress. W: M. Hewstone, H. Schut, J. de Wit, K. van den Bos, M. Stroebe (red.), *The scope of social psychology: Theory and application* (s. 193H208). Hove, UK: Psychology Press.
- Fordyce, M.W. (1983). A program to increase happiness. *Journal of Counseling Psychology*, 30, 483H498. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.30.4.483>
- Forsythe, C. J., Compas, B. E. (1987). Interaction of cognitive appraisals of stressful events and coping: Testing the goodness of fit hypothesis. *Cognitive Therapy and Research*, 11, 473H 485. <https://doi.org/10.1007/BF01175357>
- Frankl, V. E. (1978). *Homo patiens*. Warszawa: PAX.
- Fredrickson, B. L. (1998). What good are positive emotions? *Review of General Psychology*, 2, 300H319. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.2.3.300>
- Fredrickson, B. L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology: The broaden-and-build theory of positive emotions. *American Psychologist*, 56, 218H236. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.56.3.218>
- Fredrickson, B. L. (2003). The value of positive emotions. *American Scientist*, 91, 330H335. <https://doi.org/10.1511/2003.4.330>

Fredrickson, B. L. (2006). Unpacking positive emotions: Investigating the seeds of human flourishing. *The Journal of Positive Psychology*, 2, 57H59. <https://doi.org/10.1080/17439760500510981>

Fredrickson, B. L., Levenson, R. W. (1998). Positive emotions speed recovery from the cardiovascular sequelae of negative emotions. *Cognition and Emotion*, 12, 191H220. <https://doi.org/10.1080/026999398379718>

Fredrickson, B. L., Tugade, M. M., Waugh, C. E., Larkin, G. R. (2003). What good are positive emotions in crises. A prospective study of resilience and emotions following the terrorist attack on the United States on September 11th 2001. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84, 365H376. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.84.2.365>

Freud, A. (1936/1997). *Ego i mechanizmy obronne*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Freud, S. (1933/1995). *Wykłady ze wstępu do psychoanalizy*. Nowy cykl. Warszawa: Wydawnictwo KR.

Freud, Z. (1933). *New introductory lectures on psychoanalysis*. New York: Norton.

Frijda, N. (1988). The laws of emotions. *American Psychologist*, 43, 349H358. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.43.5.349>

Frijda, N., Kuipers, P., Schure, E. (1989). Relations among emotion, appraisal, and emotional action readiness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 212H228. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.57.2.212>

Ganster, D. C., Mayes, B. T., Sime, W. E., Tharp, G. D. (1982). Managing organizational stress: a field experiment. *Journal of Applied Psychology*, 67, 533H542. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.67.5.533>

Garcia-Llana, H., Remor, E., Selgas, R. (2013). Adherence to treatment, emotional state and quality of life in patients with end-stage renal disease undergoing dialysis. *Psicothema*, 25(1), 79H86.

Gaston-Johansson, F., Fall-Dickson, J. M., Nanda, J., Ohly, K. V., Stillman, S., Krumm, S., Kennedy, M. J. (2000). The effectiveness of the comprehensive coping strategy program on clinical outcomes in breast cancer autologous bone marrow transplantation. *Cancer Nursing*, 23(4), 277H285. <https://doi.org/10.1097/00002820-200008000-00004>

Goleman, D. J., Schwartz, G. E. (1976). Meditation as an intervention is stress reactivity. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 44(3), 456H466. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.44.3.456>

GonZalves, O.F., Craine, M.H. (1990). The use of metaphors in cognitive therapy. *Journal of Cognitive Psychotherapy*, 4(2), 135H149. <https://doi.org/10.1891/0889-8391.4.2.135>

Greenglass E.R., Fiksenbaum L. (2009). Proactive coping, positive affect, and well-being: Theoretical and empirical considerations. *European Psychologist*, 14, 29H39. <https://doi.org/10.1027/1016-9040.14.1.29>

Groomes, D. A. G., Leahy, M. J. (2002). The relationships among the stress appraisal process, coping disposition, and level of acceptance of disability. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 46(1), 14H23. <https://doi.org/10.1177/00343552020460010101>

Gruszczyńska, E. (2013). State affect and emotion-focused coping: Examining correlated change and causality. *Anxiety, Stress and Coping*, 26, 103H119. <https://doi.org/10.1080/10615806.2011.633601>

Habrata, E. (1997). Psychoterapia poznawcza w leczeniu chorób afektywnych. *Postępy Psychiatrii i Neurologii*, 6, 181H186.

Harciarek, M., Biedunkiewicz, B., Lichodziejewska-Niemierko, M., Dębska-Ślizień, A., Rutkowski, B. (2009). Cognitive performance before and after kidney transplantation: a prospective controlled study of adequately dialyzed patients with end-stage renal disease. *Journal of the International Neuropsychological Society*, 15(5), 684H694. <https://doi.org/10.1017/S1355617709990221>

Harciarek, M., Williamson, J. B., Biedunkiewicz, B., Lichodziejewska-Niemierko, M., Dębska-Ślizień, A., Rutkowski, B. (2010). Memory performance in adequately dialyzed patients with end-stage renal disease: is there an association with coronary artery bypass grafting? *Journal of Clinical and Experimental Neuropsychology*, 32(8), 881H889. <https://doi.org/10.1080/13803391003596454>

Hayes, S. C., Strosahl, K. D., Wilson, K. G. (2012). *Acceptance and commitment therapy: The process and practice of mindful change*. New York, NY, US: Guilford Press.

Hermans, H. J. M., Hermans-Jansen, E. (2000). *Autonarracje: Tworzenie znaczeń w psychoterapii*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.

Heszen, I. (2013). *Psychologia stresu. Korzystne i niekorzystne skutki stresu życiowego*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Heszen, I., Sęk, H. (2007). *Psychologia zdrowia*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Heszen-Klemens, I. (1979). *Poznawcze uwarunkowania zachowania się wobec własnej choroby*. Wrocław: Ossolineum.

Heszen-Niejodek, I. (1996). Stres i radzenie sobie - główne kontrowersje. W: I. Heszen-Niejodek, Z. Ratajczak (red.), *Człowiek w sytuacji stresu* (s. 12H43). Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. <https://doi.org/10.1027/1016-9040.2.4.342>

Heszen-Niejodek, I. (2000a). Psychologiczne problemy chorych somatycznie. W: J. Strelau (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki. T. 3* (s. 513H531). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne

Heszen-Niejodek, I. (2000b). Teoria stresu psychologicznego i radzenia sobie. W: J. Strelau (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki. T. 3* (s. 465H492). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Heszen-Niejodek, I., Januszek, M., Gruszczyńska, E. (2001). Styl radzenia sobie ze stresem, rodzaj sytuacji stresowej a przebieg i efektywność radzenia sobie. Raport KBN 1 H01F 014 14, Katowice, Uniwersytet Śląski, Instytut Psychologii.

Heszen-Niejodek, I., Wrześniewski, K. (2000). Udział psychologii w rozwiązywaniu problemów zdrowia somatycznego. W: J. Strelau (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki. T. 3* (s. 443H 492). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Hobfoll, S. E. (1989). Conservation of resources. A new attempt at conceptualizing stress. *American Psychologist*, 44(3), 513H524. <https://doi.org/10.1037//0003-066X.44.3.513>

Hobfoll, S. E. (1998/2006). *Stres, kultura i społeczność. Psychologia i filozofia stresu*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Holahan, C. J., Moos, R. H., Schaefer, J. (1996). Coping, stress resistance and growth: Conceptualizing adaptive functioning. W: M. Zeidner, N. S. Endler (red.), Handbook of coping: Theory, research, applications (s. 24H43). New York: Wiley.

Holmes, T. H., Rahe, R. H. (1967). The Social Readjustment Rating Scale. Journal of Psychosomatic Research, 14, 121H132. [https://doi.org/10.1016/0022-3999\(67\)90010-4](https://doi.org/10.1016/0022-3999(67)90010-4)

Hoser, P. (1997). Anatomia i fizjologia człowieka. Warszawa: WSiP.

Hryszko, T., MyCliwiec, M. (2000). Jakość życia chorych dializowanych. Nefrologia i Dializoterapia Polska, 4, 73H76.

Janis, I. L. (1958). Psychological stress: Psychoanalytic and behavioral studies of surgical patients. New York: Wiley. <https://doi.org/10.1037/11191-000>

Jarosz, M. (1988). Psychologia lekarska. Warszawa: PZWL.

Jones, D. A., West, R. R. (1996). Psychological rehabilitation after myocardial infraction: multicentre randomized controlled trial. British Medical Journal, 313, 1517H1521. <https://doi.org/10.1136/bmj.313.7071.1517>

Juczyński, Z. (2009). Narzędzia pomiaru w promocji i psychologii zdrowia. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.

Juczyński, Z., Ogińska-Bulik, N. (2009). Narzędzia pomiaru stresu i radzenia sobie ze stresem. Warszawa: Pracownia Testw Psychologicznych PTP.

Kabat-Zinn, J. (2005). Coming to our senses: Healing ourselves and the world through mindfulness. New York: Hyperion.

Kant, I. (1986a). Krytyka czystego rozumu. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Kant, I. (1986b). Krytyka władzy sądenia. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Kashdan, T. B., Biswas-Diener, R., King, L. A. (2008). Reconsidering happiness: The costs of distinguishing between hedonics and eudaimonia. Journal of Positive Psychology, 3, 219H 233. <https://doi.org/10.1080/17439760802303044>

Koffka, K. (1935). Principles of Gestalt psychology. New York: Harcourt, Brace & World.

Kofta, M. (1973). Richarda Lazarusa teoria stresu. Przegląd Psychologiczny, 16, 175H191.

Kolańczyk, A. (1997). O współzmienności emocji i poznania. Przegląd Psychologiczny, 40, 57H79.

Kopp, R.R., Craw, M.J. (1998). Metaphoric language, metaphoric cognition and cognitive therapy. Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training, 35(3), 306H311. <https://doi.org/10.1037/h0087795>

Kozielecki, J. (1987). Koncepcja transgresyjna człowieka. Analiza Psychologiczna. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Kubacka-Jasiecka, D. (2010). Interwencja kryzysowa. Pomoc w kryzysach psychologicznych. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Kulczycki, M. (1971). Psychologiczne problemy człowieka chorego. Z zagadnień współpracy pracownika służby zdrowia z pacjentem. Wrocław: Ossolineum.

- Langer, E. J. (2002). Well-being: Mindfulness versus positive evaluation. W: S. J. Lopez, C. R. Snyder (red.), Positive psychology assessment. A handbook of models and measures (s. 214H230). Washington, DC: American Psychological Association.
- Langer, E. J., Moldoveanu, M. (2000). The construct of mindfulness. *Journal of Social Issues*, 56, 1H9. <https://doi.org/10.1111/0022-4537.00148>
- Lazarus, R. S. (1966). *Psychological stress and the coping process*. New York: McGraw-Hill.
- Lazarus, R. S. (1980). The stress and coping paradigm. W: L. A. Bond, J. C. Rosen (red.), *Competence and coping during adulthood* (s. 28H74). Hanover: The University Press of New England.
- Lazarus, R. S. (1991). *Emotion and Adaptation*. London: Oxford University Press.
- Lazarus, R. S. (1993a). Coping theory and research, past, present and future. *Psychosomatic Medicine*, 55, 234H247. <https://doi.org/10.1097/00006842-199305000-00002>
- Lazarus, R. S. (1993b). From psychological stress to the emotions: A history of changing outlooks. *Annual Review of Psychology*, 44, 1H21. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.44.1.1>
- Lazarus, R. S., Folkman S. (1984). *Stress, appraisal, and coping*. New York: Springer.
- Lazarus, R. S., Folkman S. (1987). Transactional theory research on emotion and coping. *European Journal of Personality*, 1, 141H169. <https://doi.org/10.1002/per.2410010304>
- Lazarus, R. S., Kanner, A. D., Folkman, S. (1980). Emotions: a cognitive-phenomenological analysis. W: R. Plutchik, H. Kellerman (red.), *Theories of Emotion* (s. 189H217). New York: Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-558701-3.50014-4>
- Leipold, B., Greve, W. (2009). Resilience H A conceptual bridge between coping and development. *European Psychologist*, 14, 40H50. <https://doi.org/10.1027/1016-9040.14.1.40>
- Lepore, S. J., Ewans, G. W. (1996). Coping with multiple stressors in the environment. W: M. Zeidner, N. S. Endler (red.), *Handbook of coping: Theory, research, applications* (s. 350H 377). Oxford, England: John Wiley & Sons.
- Levenson, H. (1973). Multidimensional locus of control in psychiatric patients. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 41, 397H404. <https://doi.org/10.1037/h0035357>
- Leventhal, H., Mayer, D., Nerenz, D. (1980). The common sense representation of illness danger. W: S. Rachman (red.), *Contribution to medical psychology*. T. 2 (s. 7H30). Oxford: Pergamon Press.
- Li, L., Moore, D. (1998). Acceptance of disability and its correlates. *The Journal of Social Psychology*, 138(1), 13H25. <https://doi.org/10.1080/00224549809600349>
- Linden, W., Stossel, C., Maurice, J. (1996). Psychosocial interventions for patients with coronary artery disease: a meta-analysis. *Archives of International Medicine*, 156, 745H752. <https://doi.org/10.1001/archinte.1996.00440070065008>
- Linley, P. A., Joseph, S. (2007). *Terapia pozytywna: pozytywna teoria psychologiczna praktyki terapeutycznej*. W: S. Joseph, P. A. Linley (red. nauk.), *Psychologia pozytywna w praktyce* (s. 211H229). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Lopes, A. A., Bragg-Gresham, J. L., Goodkin, D. A., Fukuhara, Sh., Mapes, D. L., Young, E. W. i in. (2007). Factors associated with health-related quality of life among hemodialysis patients in the

DOPPS. Quality of Life Research: An International Journal of Quality of Life Aspects of Treatment, Care and Rehabilitation, 16(4), 545H557. <https://doi.org/10.1007/s11136-006-9143-7>

Lykken, D. (1999). Happiness: The nature of nurture of joy and contentment. New York: St. Martin's Griffin.

Lykken, D., Tellegen, A. (1996). Happiness is a stochastic phenomenon. Psychological Science, 7, 186H189. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1996.tb00355.x>

Lyubomirsky, S., Sheldon, K. M., Schkade, D. (2005). Pursuing happiness: The architecture of sustainable change. Review of General Psychology, 9, 111H131. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.9.2.111>

Łosiak, W. (1994). Dynamika emocji i radzenia sobie w stresie psychologicznym. Badania pacjentów chirurgicznych. Kraków: Uniwersytet Jagielloński.

Łosiak, W. (2008). Psychologia stresu. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Magnusson, D. (1976). The person and the situation in the interactional model of behavior. Scandinavian Journal of Psychology, 17, 253H271.

Magnusson, D., Ekehammar, B. (1978). Similar situations H similar behaviors? A study of the intraindividual congruence between situation perception and situation reactions. Journal of Research in Personality, 12, 41H48.

Majkowicz, M., Steciwko, A., Sapilak, B. J. (2008). Problemy psychologiczne u pacjentów leczonych nerkozastępczo. W: B. Rutkowski (red.), Leczenie nerko zastępcze w praktyce pielęgniarskiej (s. 488H497). Gdańsk: Wydawnictwo Via Medica.

Makara-Studzińska, M., Książek, P., Załuska, W., Kaim, R., Książek, A., Moryłowska, J. (2007). Rozpowszechnienie objawów depresyjnych u pacjentw ze schyłkową niewydolnością nerek - przegląd literatury. Postępy Psychiatrii i Neurologii, 16, 57H61.

Manne, S. L., Zautra, A. J. (1989). Spouse criticism and support: Their association with coping and psychological adjustment among women with rheumatoid athritis. Journal of Personality and Social Psychology, 56(4), 608H617. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.56.4.608>

Mapes, D.L., Lopes, A., Satayathum, S., Mc-Cullough, K., Goodkin, D., Locatelli, F., Fukuhara, S., Young, E., Kurokawa, K., Saito, A., Bommer, J., Wolfe, F., Held, P., Port, F. (2003). Health-related quality of life as a predictor of mortality and hospitalization: The dialysis outcomes and practice patterns study (DOPPS). Kidney International, 64, 339H349. <https://doi.org/10.1046/j.1523-1755.2003.00072.x>

Martin, L. L., Tesser, A. (1996). Some ruminative thoughts. W: R. S. Wyer (red.), Ruminative thoughts. Seria: Advancesin social cognition. T. 9 (s. 1H47). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Maruszewski, T. (1981). Mechanizmy zwalczania stresu egzaminacyjnego i ich indywidualne wyznaczniki. Poznań: Wydawnictwo Uniwersytetu im. A. Mickiewicza.

Maslow, A. H. (1954). Motivation and personality. New York: Harper.

Maslow, A. H. (1986). W stronę psychologii istnienia. Warszawa: PAX.

McAdams, D. P. (2008). Personal narratives and the life story. W: O. P. John, R. W. Robins, L. A. Pervin (red.), Handbook of personality: Theory and research (s. 242H262). New York, NY, US: Guilford Press.

- McCuaig Edge, H. J., Ivey, G. W. (2012). Mediation of cognitive appraisal on combat exposure and psychological distress. *Military Psychology*, 24, 71H85.
<https://doi.org/10.1080/08995605.2012.642292>
- McDade-Montez, E. A., Christensen, A. J., Cvengros, J. A. (2006). The role of depression symptoms in dialysis withdrawal. *Health Psychology*, 25(2), 198H204. <https://doi.org/10.1037/0278-6133.25.2.198>
- McMillen, C., Howard, M. O., Nower, L, Chung, S. (2001). Positive by-products of the struggle with chemical dependency. *Journal of Substance Abuse Treatment*, 20, 69H79.
[https://doi.org/10.1016/S0740-5472\(00\)00151-3](https://doi.org/10.1016/S0740-5472(00)00151-3)
- McMillen, C., Zuravin, S., Rideout, G. (1995). Perceived benefit from child abuse. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 63, 1037H1043. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.63.6.1037>
- Mechanic, D. (1968). *Medical sociology*. New York: Free Press.
- Meichenbaum, D., Fitzpatrick, D. (1993). A constructivist narrative perspective on stress and coping: Stress inoculation applications. W: L. Goldberger, S. Breznitz (red.), *Handbook of stress: Theoretical and clinical aspects* (s. 706H723). New York, NY, US: Free Press.
- Miller, S. M. (1987). Monitoring and blunting. Validation of questionnaire to asses styles of information seeking under threat. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 345H353.
<https://doi.org/10.1037//0022-3514.52.2.345>
- Miller, S. M. (1990). To see or not to see: Cognitive informational styles in the doping process. W: M. Rosenbaum (red.), *Learned resourcefulness: On coping skills, self-control, and adaptive behavior* (s. 95H126). New York, NY, US: Springer Publishing Co.
- Miller, S. M., Mangan, Ch. E. (1983). Interacting effects of information and coping styles in adapting to gynecologic stress: Should the doctor tell all? *Journal of Personality and Social Psychology*, 45(1), 223H236. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.45.1.223>
- Mischel, W. (1973). Toward a cognitive social learning reconceptualization of personality. *Psychological Review*, 80, 252H283. <https://doi.org/10.1037/h0035002>
- Morgan, A. (2000). *What isnarrative therapy? An easy to read introduction*. Adelaide: Dulwish Centre Publications.
- Moskowitz, J. T. (2011). Coping interventions and the regulation of positive affect. W: S. Folkman (red.), *The Oxford Handbook of Stress, Health and Coping* (s. 407H427). New York, NY, US: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780195375343.013.0020>
- Nakamura, J., Csikszentmihalyi, M. (2002). The concept of flow. W: C. R. Snyder, S. J. Lopez (red.), *Handbook of positive psychology* (s. 89H105). New York: Oxford University Press.
- Nakamura, J., Csikszentmihalyi, M. (2005). Motywacyjne z-rdła kreatywności z perspektywy psychologii pozytywnej. W: J. Czapiński (red.), *Psychologia pozytywna. Nauka o szczęściu, zdrowiu, sile i cnotach człowieka* (s. 103H116). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Nakamura, Y., M., Orth, U. (2005). Acceptance as a Coping Reaction: Adaptive or not? *Swiss Journal of Psychology*, 64(4), 281H292. <https://doi.org/10.1024/1421-0185.64.4.281>
- Nesse, R. M. (2000). Is depression an adaptation? *Archivesof General Psychiatry*, 57, 14H20.
<https://doi.org/10.1001/archpsyc.57.1.14>

- Neumann, R., Seibt, B., Strack, F. (2001). The influence of mood on the intensity of emotional responses: Disentangling feeling and knowing. *Cognition and Emotion*, 15, 725H747.
<https://doi.org/10.1080/02699930143000266>
- Nęcka, E. (2000). Procesy uwagi. W: J. Strelau (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki. T. 2* (s. 77H96). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Obuchowski, K. (1993). *Człowiek intencjonalny*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Obuchowski, K. (2004). *Kody umysłu i emocje*. Łódź: Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna.
- Ogińska-Bulik, N., Juczyński, Z. (2008). *Osobowość, stres a zdrowie*. Warszawa: Wydawnictwo Difin.
- Okun, M. A., Stock, W. A., Haring, M. J., Witter, R. A. (1984). The social activity/subjective wellbeing relation: A quantitative synthesis. *Research on Aging*, 6, 45H65.
<https://doi.org/10.1177/0164027584006001003>
- OMLeary, V. E., Ickovics, J. R. (1995). Resilience and thriving in response to challenge: An opportunity for a paradigm shift in women's health. *Women's Health: Research on Gender, Behavior, and Policy*, 1, 121H142.
- Oman, D., Shapiro, S. L., Thoresen, C. E., Plante, T. G., Flinders, T. (2008). Meditation lowers stress and supports forgiveness among college students: a randomized controlled trial. *Journal of American College Health*, 56, 1H9. <https://doi.org/10.3200/JACH.56.5.569-578>
- Padesky, C. A., Greenberger, D. (2004). *Umysł ponad nastrojem. Podręcznik terapeuty*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Park, C. L., Cohen, L., Murch, R. (1996). Assessment and prediction of stress-related growth. *Journal of Personality*, 64, 71H105. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1996.tb00815.x>
- Park, C. L., Edmondson, D., Fenster, R. J., Blank, O. T. (2008). Meaning making and psychological adjustment following cancer: The mediating roles of growth, life meaning, and restored justworld beliefs. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 76(5), 863H875.
<https://doi.org/10.1037/a0013348>
- Park, C. L., Folkman, S. (1997). The role of meaning in the context of stress and coping. *General Review of Psychology*, 2, 115H144. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.1.2.115>
- Parker, J. D. A., Endler, N. S. (1992). Coping with coping assessment: a critical review. *European Journal of Personality*, 6(5), 321H344. <https://doi.org/10.1002/per.2410060502>
- Parker, J. D. A., Endler, N. S., Bagby, R. M. (1993). If it changes, it might be unstable: Examining the factor structure of the Ways of Coping Questionnaire. *Psychological Assessment*, 5, 361H368.
<https://doi.org/10.1037/1040-3590.5.3.361>
- Parkerson, G. R., Gutman, R. A. (1997). Perceived mental health and disablement of primary care and end-stage renal disease patients. *International Journal of Psychiatry in Medicine*, 27, 33H45.
<https://doi.org/10.2190/PWUP-AB1N-2YPL-KDG8>
- Parrot, W. G., Sabini, J. (1989). On the emotional qualities of certain types of cognition: A reply to arguments for the independence of cognition and affect. *Cognitive Therapy and Research*, 13, 49H65.
<https://doi.org/10.1007/BF01178489>

Pe, M. L., Kuppens, P. (2012). The dynamic interplay between emotions in daily life: Augmentation, blunting and the role of appraisal overlap. *Emotion*, 12(6), 1230H1328.

<https://doi.org/10.1037/a0028262>

Peterson, C., Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues. A handbook and classification*. Oxford: Oxford University Press.

Podosek, K. (2011). Wpływ interwencji psychologicznej na stan emocjonalny, ocenę poznawczą oraz zachowania zdrowotne pacjentów hemodializowanych. Niepublikowana praca magisterska napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Ireny Heszen. Warszawa: Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej.

Pöppel, E., Edingshaus, A. L. (1998). *Mózg - tajemniczy kosmos*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Poprawa, R. (2001). Zasoby osobiste w radzeniu sobie ze stresem. W: G. Dolińska-Zygmunt (red.), *Podstawy psychologii zdrowia* (s. 103H141). Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Puchalski, K. (1997). *Zdrowie w świadomości społecznej*. Łódź: Instytut Medycyny Pracy im. prof. Jerzego Nofera.

Ratajczak, Z. (1996). Stres, radzenie sobie, koszty psychologiczne. W: I. Heszen-Niejodek, Z. Ratajczak (red.), *Człowiek w sytuacji stresu* (s. 65H87). Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Reale, G. (1994). *Historia filozofii starożytnej*. T. 1. Lublin: Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Reichsman, F., Levy, N. B. (1972). Problems in adaptation to maintenance hemodialysis. A four-year study of 25 patients. *Archives of Internal Medicine*, 130, 859H865.

<https://doi.org/10.1001/archinte.1972.03650060051009>

Revenson, T. A., Felton, B. (1989). Disability and coping as predictors of psychological adjustment to rheumatoid arthritis. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 57(3), 344H348.

<https://doi.org/10.1037/0022-006X.57.3.344>

Reykowski, J. (1966). *Funkcjonowanie osobowości w warunkach stresu psychologicznego*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Rigby, S. A., Thornton, E. W., Young, C. A. (2008). A randomized group intervention trial to enhance mood and self efficacy in people with multiple sclerosis. *British Journal of Health Psychology*, 13, 619H631. <https://doi.org/10.1348/135910707X241505>

Rotter, J. B. (1954). *Social learning and clinical psychology*. New York: Prentice-Hall.

<https://doi.org/10.1037/10788-000>

Russell, J. A., Carroll, J. M. (1999). On the bipolarity of positive and negative affect. *Psychological Bulletin*, 125, 3H30. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.125.1.3>

Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 1069H1081. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.57.6.1069>

Ryff, C. D., Singer, B. (1998). The role of purpose in life and personal growth in positive human health. W: P. T. P. Wong, P. S. Fry (red.), *The human quest for meaning: A Handbook of psychological research and clinical applications* (s. 213H235). Mahwah NJ: Erlbaum.

- Ryff, C. D., Singer, B. (2005). Paradoxy kondycji ludzkiej: dobrostan i zdrowie na drodze ku śmierci. W: J. Czapiński (red.), Psychologia pozytywna. Nauka o szczęściu, zdrowiu, sile i cnotach człowieka (s. 147H162). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Schank, R. C., Abelson, R. P. (1995). Knowledge and memory: the real story. W: R. S. Wyer (red.), Knowledge and memory: the real story. Seria: Advances in social cognition. T. 8(s. 1H85). Hillsdale, NJ, England: Erlbaum Associates.
- Scheibe, K. E. (1970). Beliefs and values. New York: Holt, Rinehart Winston.
- Scherer, R. F., Drumheller, P. M., Owen, C. L. (1994). Examining the linkages between cognitive appraisal and coping from a process perspective: an investigation of stages. *A Journal of Human Behavior*, 31(1), 1H11.
- Schier, K. (2009). Piękne brzydactwo. Psychologiczna problematyka obrazu ciała i jego zaburzeń. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.
- SchXnpflug, W. (1993). Effort regulation and individual differences in effort expenditure. W: G. R. J. Hockery, A. W. K. Galillard, M. G. H. Coles (red.), Energetics and human information processing (s. 271H283). Dordrecht: Nijhoff. https://doi.org/10.1007/978-94-009-4448-0_18
- Schwartz, C. E. (1999). Teaching coping skills enhances quality of life more than peer support: results of a randomized trial with multiple sclerosis patients. *Health Psychology*, 18(3), 211H 220. <https://doi.org/10.1037/0278-6133.18.3.211>
- Schwartz, C. E., Rogers, M. (1994). Designing a psychosocial intervention to teach coping flexibility. *Rehabilitation Psychology*, 39, 61H76. <https://doi.org/10.1037/h0080312>
- Schwarzer, R. (2001). Stress, resources, and proactive coping. *Applied Psychology*, 50, 400H 407.
- Schwarzer, R., Knoll, N. (2003). Positive coping: Mastering demands are searching for meaning. W: S. J. Lopez, C. R. Snyder (red.), Positive psychological assessment: A handbook of models and measures (s. 393H409). Washington, DC: American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10612-025>
- Schwarzer, R., Taubert, S. (1999). Radzenie sobie ze stresem: wymiary i procesy. *Promocja zdrowia. Nauki Społeczne i Medycyna*, 17, 72H92.
- Segal, Z. V., Williams, J. M. G., Teasdale, J. D. (2013). Mindfulness-based cognitive therapy for depression. New York: Guilford Press.
- Seligman, M. E. P. (2002a). Authentic happiness: Using the new positive psychology to realize your potential for lasting fulfillment. New York: Free Press.
- Seligman, M. E. P. (2002b). Foreword: The past and future of positive psychology. W: C. L. M. Keyes, J. Haidt (red.), Flourishing. Positive psychology and life well-lived (s. xiHxx). Washington DC: American Psychological Association.
- Seligman, M. (2005). Psychologia pozytywna. W: J. Czapiński (red.), Psychologia pozytywna. Nauka o szczęściu, zdrowiu, sile i cnotach człowieka (s. 18H32). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Seligman, M. E. P. (2007). Optymizmu można się nauczyć. Jak zmienić swoje myślenie i swoje życie. Poznań: Media Rodzina.

Seligman, M. E. P., Rashid, T., Parks, A. C. (2006). Positive psychotherapy. *American Psychologist*, 11, 774H788. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.61.8.774>

Seligman, M. E. P., Reivich, K., Jaycox, L., Gillham, J. (1995). *The optimistic child*. New York: Harper Perennial.

Selye, H. (1963). *Streszczenia*. Warszawa: PZWL.

Sęk, H. (2008). Udział pozytywnych emocji w osiąganiu zdrowia. W: I. Heszen, J. Żylińska (red.), *Psychologia zdrowia w poszukiwaniu pozytywnych inspiracji* (s. 73H88). Warszawa: Wydawnictwo ACADEMICA.

Shapiro, S. L., Brown, K. W., Biegel, G. M. (2007). Teaching self-care to caregivers: Effects of mindfulness stress reduction on the mental health of therapists in training. *Training and Education in Professional Psychology*, 1, 105H115. <https://doi.org/10.1037/1931-3918.1.2.105>

Sheldon, K. M., Lyubomirsky, S. (2007). Trwały wzrost poczucia szczęścia: perspektywy, praktyki i zalecenia. W: A. Linley, S. Joseph (red.), *Psychologia pozytywna w praktyce* (s. 87H111). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Simon, H. A. (1957). *Models of man: Social and rational*. New York: Wiley.

Simon, H. A. (1979). Rational decision making in business organization. *The American Economic Review*, 69, 493H513.

Skinner, E. A., Edge, K., Altman, J., Sherwood, H. (2003). Searching for the structure of coping: A review and critique of category systems for classifying ways of coping. *Psychological Bulletin*, 129, 216H269. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.129.2.216>

Smith, C. A., Lazarus, R. S. (1990). Appraisal components, core relational themes, and the emotions. *Cognition & Emotion*, 7, 233H269. <https://doi.org/10.1080/02699939308409189>

Sosnowski, T., Wrześniewski, K. (1983). Polska adaptacja Inwentarza STAI do badania stanu i cechy lęku. *Przegląd Psychologiczny*, 2, 393H412.

Spielberger, C. D. (1983). *Manual for the State-Trait Anxiety Inventory*. Palo Alto, California: Consulting Psychologists Press. <https://doi.org/10.1037/t06496-000>

Spielberger, C. D. (1985). Assessment of state and trait anxiety: Conceptual and methodological issues. *Southern Psychologist*, 4(2), 6H16.

Stattin, H., Magnusson, D. (1980). Stability of perceptions of own reactions across a variety of anxiety provoking situations. *Perceptual and Motor Skills*, 51, 959H967. <https://doi.org/10.2466/pms.1980.51.3.959>

Steciwo, A., Rutkowski, B., Domagała, J. (2002). Problemy psychologiczne u pacjentów dializowanych. W: B. Rutkowski (red.), *Dializoterapia w praktyce pielęgniarskiej* (s. 314H319). Gdańsk: Wydawnictwo Medyczne MAKmed.

Strać-Romanowska, M. (2005). Jakość życia w świetle założeń psychologii zorientowanej na osobę. W: M. Strać-Romanowska, K. Lachowicz-Tabaczek, A. Szmałko (red.), *Jakość życia w badaniach empirycznych i refleksji teoretycznej*, *Kolokwia Psychologiczne*, 13, 261H274. Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN.

Strelau, J. (1996). Temperament a stres: Temperament jako czynnik moderujący stresory, stan i skutki stresu oraz radzenie sobie ze stresem. W: I. Hesen-Niejodek, Z. Ratajczak (red.), Człowiek w sytuacji stresu. Problemy teoretyczne i metodologiczne (88H130). Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Tatarkiewicz, W. (1990). O szczęściu. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Tatarkiewicz, W. (1993). Historia filozofii. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Tedeschi, R. G., Calhoun, L. G. (1996). The Posttraumatic Growth Inventory: Measuring the positive legacy of trauma. *Journal of Traumatic Stress*, 9(3), 455H471.

<https://doi.org/10.1002/jts.2490090305>

Tedeschi, R. G., Calhoun, L. G. (2004a). Posttraumatic growth: conceptual foundations and empirical evidence. *Psychological Inquiry*, 15(1), 1H18. https://doi.org/10.1207/s15327965pli1501_01

Tedeschi, R. G., Calhoun, L. G. (2004b). The foundations of posttraumatic growth: New considerations. *Psychological Inquiry*, 15(1), 93H102. https://doi.org/10.1207/s15327965pli1501_03

Telford, K., Kralik, D., Koch, T. (2006). Acceptance and denial: Implications for people adapting to chronic illness: Literature review. *Journal of Advanced Nursing*, 55(4), 457H464.

<https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2006.03942.x>

Tennen, H., Affleck, G., Urrows, S., Higgins, P., Mendola R. (1992). Perceiving control, constructing benefits, and daily processes in rheumatoid arthritis. *Canadian Journal of Behavioral Science*, 24, 186H203. <https://doi.org/10.1037/h0078709>

Timmers, L., Thong, M., Dekker, F. W., Boeschoten, E. W., Heijmans, M., Rijken, M., Weinmam, J., Kaptein, A. (2008). Illness perception in dialysis patients and their association with quality of life. *Psychology and Health*, 23(6), 679H690. <https://doi.org/10.1080/14768320701246535>

Tomaszewski, T. (1963). Wstęp do psychologii. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Tomaszewski, T. (1966). Aktywność człowieka. W: M. Maruszewski, J. Reykowski, T. Tomaszewski (red.), Psychologia jako nauka o człowieku (s. 197H252). Warszawa: Książka i Wiedza.

Tomaszewski, T. (1975). Człowiek w sytuacji. W: T. Tomaszewski (red.), Psychologia (s. 17H36). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Treharne, G. J., Lyons, A. C., Booth, D. A., Kitas, G. D. (2007). Psychological well-being across 1 year with rheumatoid arthritis: Coping resources as buffers of perceived stress. *British Journal of Health Psychology*, 12, 323H345. <https://doi.org/10.1348/135910706X109288>

Trzebińska, E. (2008). Psychologia pozytywna. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Trzebiński, J. (2002). Narracyjne konstruowanie rzeczywistości. W: J. Trzebiński (red.), Narracja jako sposób rozumienia świata (s. 17H42). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Trzcieńska-Green, A. (2002). Program rehabilitacji psychologicznej i wtórnej prewencji po przebytych zawałach i operacjach wstawienia pomostów aortalno-wieńcowych. *Psychoterapia*, 123, 77H82.

Trzcieńska-Green, A., Steptoe, A. (1996). The effects of stress management on the quality of life of patients following acute myocardial infarction or coronary bypass surgery. *European Heart Journal*, 17(11), 1663H1670. <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.eurheartj.a014749>

- Tsay, S.-L., Lee, Y.-C., Lee, Y.-C. (2005). Effects of an adaptation training programme for patients with end-stage renal disease. *Journal of Advanced Nursing*, 50(1), 39H46. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2004.03347.x>
- Tugade, M. M., Fredrickson, B. L. (2004). Resilient individuals use positive emotions to bounceback from negative emotional experiences. *Journal of Personality and Social Psychology*, 86, 320H333. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.86.2.320>
- Viney, L. L. (1986). Expression of positive emotion by people who are physically ill: Is it evidence of defending or coping? *Journal of Psychosomatic Research*, 30, 27H34. [https://doi.org/10.1016/0022-3999\(86\)90062-0](https://doi.org/10.1016/0022-3999(86)90062-0)
- Waterman, A. S. (2005). When effort is enjoyed: Two studies of intrinsic motivation for personally salient activities. *Motivation and Emotion*, 29(3), 165H188. <https://doi.org/10.1007/s11031-005-9440-4>
- Waterman, A. S., Schwartz, S. J., Conti, R. (2008). The implications of two conceptions of happiness (hedonic enjoyment and eudaimonia) for the understanding of intrinsic motivation. *Journal of Happiness Studies*, 9, 41H79. <https://doi.org/10.1007/s10902-006-9020-7>
- Watson, D. (1988). The vicissitudes of mood measurement: effects of varying descriptors, time frames, and response formats on measures of positive and negative affect. *Journal of Personality and Social Psychology*, 55, 128H141. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.55.1.128>
- Weinstein, N., Brown, K. W., Ryan, R. M. (2009). A multi-method examination of effects of mindfulness on stress attribution, coping, and emotional well-being. *Journal of Research in Personality*, 43, 374H385. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2008.12.008>
- Welch, J. L., Austin, J. K. (2001). Stressors, coping and depression in hemodialysis patients. *Journal of Advanced Nursing*, 33(2), 200H207. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2648.2001.01654.x>
- Wertheimer, M. (1978). Humanistic psychology and the humane but tough-minded psychologist. *American Psychologist*, 33, 739H745. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.33.8.739>
- White, C. A. (2001). *Cognitive behaviour therapy for chronic medical problems: a guide to assessment and treatment in practice*. New York: John Wiley & Sons.
- Williams, M., Jones, L. (2012). Validating a measure of children's monitoring-blunting coping styles in dental situations. *Psychology, Health & Medicine*, 17(3), 274H284. <https://doi.org/10.1080/13548506.2011.601748>
- WitorzeńD, M. (1992a). Obraz psychopatologiczny osób wykazujących reakcję rezygnacyjną w czasie leczenia dializami powtarzanymi. *Psychiatria Polska*, 122, 105H109.
- WitorzeńD, M. (1992b). Przystosowanie chorych z przewlekłą schyłkową niewydolnością nerek do leczenia dializami powtarzanymi (znaczenie czynników psychospołecznych). *Psychiatria Polska*, 122, 115H118.
- Wlazło, A., Kleszczyński, J., Makulska, I., Weyde, W., Sałek, A., Dolińska, G. (2008). Czynniki psychologiczne a wybór metody leczenia nerkozastępczego u chorych ze schyłkową niewydolnością nerek. *Nefrologia i Dializoterapia Polska*, 12(4), 221H225.

- Wortman, C. B., Silver, R. C. (1987). Coping with irrevocable loss. W: G. R. VandenBos, B. K. Bryant (red.), Cataclysms crises, and catastrophes: Psychology in action, (Zeszyt 6, s. 189H 235). Washington, DC: American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/11106-005>
- Wright, S. J., Kirby, A. (1999). Deconstructing conceptualizations of adjustment to chronic illness: A proposed integrative framework. *Journal of Health Psychology*, 4(2), 259H272. <https://doi.org/10.1177/135910539900400219>
- Wrona-Polańska, H. (2008). Wprowadzenie. W: H. Wrona-Polańska (red.), *Zdrowie, stres, choroba w wymiarze psychologicznym* (s. 9H13). Kraków: Oficyna Wydawnicza IMPULS.
- Wrona-Polańska H. (2011). *Twórcze zmaganie się ze stresem szansą na zdrowie*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Wrześniewski, K. (2004). Interakcyjny model radzenia sobie ze stresem po zawale serca. W: K. Wrześniewski, D. Włodarczyk (red.), *Choroba niedokrwienna serca. Psychologiczne aspekty leczenia i zapobiegania* (s. 69H81). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Wrześniewski, K., Sosnowski, T., Jaworowska, A., Fecenec, D. (2006). *Inwentarz Stanu i Cechy Lęku. Polska adaptacja STAI. Podręcznik*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych.
- Wrześniewski, K., Włodarczyk, D. (2005). Ocena stresu w kategoriach wyzwania u chorych po zawale serca H próba syntezy na podstawie danych empirycznych. *Przegląd Psychologiczny*, 48(4), 339H358.
- Yalom, I. D., Lieberman, M. A. (1991). Bereavement and heightened existential awareness. *Psychiatri*, 54, 332H345. <https://doi.org/10.1080/00332747.1991.11024563>
- Zautra, A. J., Burleson, M. H., Smith, C. A., Blalock, S. J., Wallston, K. A., DeVellis, B. M., Smith, T. W. (1995). Arthritis and perceptions of quality of life: An examination of positive and negative affect in rheumatoid arthritis patients. *Health Psychology* 14(5), 399H408. <https://doi.org/10.1037/0278-6133.14.5.399>
- Zautra, A. J., Reich, J. W., Guarnaccia, C. A. (1990). Some everyday life consequences of disability and bereavement for older adults. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59, 550H561. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.59.3.550>
- Zawadzka, B. (2005). Sytuacja psychologiczna chorych dializowanych i rola psychologa w ich adaptacji do leczenia. *Nefrologia i Dializoterapia Polska*, 9(2), 63H66.
- Zeidner, M. (1994). Personal and contextual determinants of coping and anxiety in an evaluative situation: A prospective study. *Personality and Individual Differences*, 16, 899H918. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(94\)90234-8](https://doi.org/10.1016/0191-8869(94)90234-8)
- Zeidner, M. (1995). Adaptive coping with test situations: A review of the literature. *Educational Psychologist*, 30, 123H133. https://doi.org/10.1207/s15326985ep3003_3
- Zeidner, M., Saklofske, D. (1996). Adaptive and maladaptive coping. W: M. Zeidner, N. S. Endler (red.), *Handbook of coping: Theory, research, applications* (s. 505H531). New York: Wiley.